

VAKIL USMANOV (paremal) ja balletisolist ALEK-
SANDR BULDAKOV.

D. Prantsu foto

VOORUSVEERUD

PROOV VABAST AJAST

Peeglid, rõõbaspuud ja kornarlik põrand, mis paindub iga kord, kui tantsijad korraga hüppama juhtuvad. Balleti riinid soojades treeningpükstes, villane kampsun või särk trikoos peale tõmmatud.

Proove tehakse hommikuste harjutustundide ja etenduste vaheajal. Ohtul ainult sel juhul, kui need, kes teevad kaasa balletis, mida RAT «Estonias» lavastab Vakıl Usmanov, ei pea esinema.

Noor ballettmeister, Riikliku Teatrikunsti Instituudi diplomand Vakıl Usmanov valis oma diplomilavastuse teostajaks «Estonia» balletirühma, kuna oli näinud nende esituses parimat nüüdisballetti — «Joanna tentat», «Labürinti» jt. Teda köitsid estoonlaste otsingujulgeus ja tänapäevase koreograafiakeele taotlused. NSV Liidu rahvakunstniku professor Rostislav Zahharovi (kelle juures õppis muide ka Mai Murdmaa) õpilane Vakıl Usmanov püüab balletis avada just tänapäevale omaste inimsaatuste ja -suhete keerdsõlmi. Tema «Väikeste draamad» kangelased on meie aja noored. Libreto kirjutas Vakıl Usmanov ise.

Lavastus koosneb kahest osast. Esimese osa «Olgu niil» tegevus toimub meie maal. Muu-

sika on kirjutanud nõukogude helilooja Juri Levitin. Teise osa «Hispaania capriccio» kestus on 35 minutit. N. Rimski-Korsakovi muusika kõlab selles aga 20 minutit, sest osa episoodide tantsitakse ilma muusikata, löökpillide, rütmiliste käteplaksude ja kontsaklõbina saatel.

«Hispaania capriccio» süžee on draama, mis leiab aset ühes väikeses hispaania linnas rahvapeo ajal. «Olgu niil» süžee on aga otsekui elust kopeeritud. Alguses on suur ja puhas esimene armastus. Siis tuleb lahkumishetk. «Vanasti nimetati seda rüütliks. Iõõmiseks, nüüd ajateenistuseks armees,» lausub ballettmeister. Armastus teeb läbi lahusoleku katsumused, noormehe ellu astub veel üks tütarlaps...

Olustikuline, võib-olla isegi labane teema, kuid koreograafia vahenditega avatuna saavad need tavalised noorte inimeste vahelised suhted tagasi oma algse poeesia. See, mis draamas ja kirjanduses näeks välja äraleierdatud ja keskpärane, saab balletis loominguväärseks.

Kordan veel, et kõike seda teevad balletisolistid Tamara Soone, Juta Lehiste, Svetlana Balojan, Natalja Lukaševitš, Aleksandr Buldakov, Janis Garancis, Sergei Vorobjov jt. oma vähestest vabadest minutitest... La-

vastust valmistatakse ette «Estonia» kommunistlike noorte šelluse all. Esietendus on kavas 8. aprillil.

Vakıl Usmanov on üks neist entusiastidest, kellele suurimat naudingut pakub loomeprotsess ise. Pärast Alma-Ata koreograafiakooli lõpetamist tantsis ta ansamblis «Alma-Ata Noor Ballett». Uheksa entusiastiga tegid kolm kuud tööd, ilma et oleks selle eest kopikatki saanud. Seni, kuni programmi oli küps.

Mis siis sunnib tantsijaid endale veel lisakoormust võtma? Sellele küsimusele vastas Svetlana Balojan kõigi eest:

«Vakıl Usmanovi proovid on väga huvitavad, ta viib need läbi lausa ebatavalise professionaalsusega ja oskab kujundada tõeliselt loominguilise õhkkonna. Kujundid on ebaharilikud ja ballettmeister pakub meile uut ja tundmatut esitamismaneeri. Ja muusikaline materjal on erakordselt huvitav. Kuid mis peamine: Vakıl Usmanovil on haruldane anne inimesi innustada. See on tõeliselt loominguilise töö, mis annab meile kõigile küpsust juurde. Kollektiivi ei tunne neil proovidel ära: ja kõige loimud elavnevad ja unustavad väsimuse...»

B. TUCH